

компанії багатьох країн світу.

На нашу думку, насамперед є проблеми, які потрібно вирішити, щоб ця система діяла, це – перехід на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку всіх вітчизняних підприємств, а також удосконалення управлінського обліку.

В американських фірмах застосовують переважно дві системи обліку виробничих витрат і калькуляції собівартості продукції: систему обліку затрат за замовленнями та систему обліку затрат за процесами.

Перша з них майже відповідає методам обліку затрат за замовленнями, а друга – методів обліку затрат на виробництво.

Обидві системи обліку затрат на виробництво які застосовуються в промислових фірмах США, за своїми функціями значно ширші, ніж методи обліку витрат в Україні, оскільки поряд з обліком затрат і обчисленням собівартості одиниці продукції вони включають також контрольну й аналітичну функції за статтями затрат виробництва [3, с. 84].

Список використаних джерел

1. Положення «Про склад витрат по виробництву і реалізації продукції (робіт, послуг), що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг), та про порядок формування фінансових результатів, що враховуються при оподаткування прибутку», затв. постановою Уряду РФ від 31.05.2000 № 420.

2. Володькіна, М.В. Економіка промислового підприємства [Текст] : навч. посіб. / М.В. Володькіна. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 196 с.

3. Лучко, М.Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посіб. / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 236 с.

УДК658.152

Махота Алла

к.е.н., доцент

Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Анотація

Автором розглянуто актуальне питання облікового визнання фінансових інвестицій, з'ясовано критерії та підстави ідентифікації вкладень інвесторів у фондові інструменти фінансового ринку як складових його активів.

Ключові слова: інвестор, фінансові інвестиції, визнання, оцінка, економічна вигода.

Ефективна реалізація інформаційної функції бухгалтерського обліку передбачає необхідність перевірки ресурсів підприємств на відповідність

встановленим для їх активів вимогам, як невід'ємного елемента системи бухгалтерського відображення майнового стану суб'єктів господарювання.

Визнання фінансових інвестицій здійснюється в момент переходу права власності на них до інвестора за загальними принципами визнання активів, визначених П(С)БО 2 «Баланс», зокрема:

- можливість достовірної оцінки активу;
- очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з використанням активу [6].

перехід права власності на фінансову інвестицію супроводжується компенсацією її вартості, що обумовлює можливість достовірної або досить точної оцінки інвестиції на підставі визначення сукупних витрат на її придбання, що відповідає першому критерію визнання активів підприємства.

Щодо наступного критерію, слід визначити наступне: закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає сутність економічної вигоди як потенційну можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів [8]. В даному контексті слід погодитись з твердженням В. Пантелєєва, що «вирішальне значення для визнання ресурсів активами має не факт перебування їх на балансі, а рух коштів підприємства у готівковій і безготівковій формах, зумовлений використанням ресурсів» [4].

Слід відзначити, що фінансові інвестиції як контрольовані інвестором ресурси придбаваються для реалізації його певних цілей, зокрема: отримання доходу – спекулятивного від перепродажу фінансової інвестиції, пасивного (у формі відсотків та дивідендів) – від утримання фінансової інвестиції, а також, набуття контролю над інвестованим підприємством.

В свою чергу, контроль трактується як вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства або підприємництва з метою одержання вигод від його діяльності [6]. Згідно ст. 2 Закону України «про акціонерні товариства», контроль здійснюється шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною частиною, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування та прийняття рішення органами управління суб'єкта господарювання, а також, вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання [7]. Отже, здебільшого контроль супроводжується правом власності, а критерієм наявності контролю як юридичної форми зв'язків між учасниками інвестиційних операцій та визначення їх статусу є параметри участі інвестора в статутному фонді об'єкта інвестування, а саме: якщо інвестор прямо або опосередковано володіє 20% або більше відсотками акцій, об'єкт інвестування визначається як асоційоване підприємство інвестора [2]; в результаті прямого або опосередкованого володіння більш ніж 50% корпоративних прав об'єкта інвестування інвестор набуває статусу материнської компанії останнього [9]; у випадку інвестування коштів інвестором у пайові цінні папери підприємства, діяльність якого підконтрольна останньому згідно угоди про розподіл контролю, інвестор набуває статусу спільного підприємства [3]. Отже, володіння певним обсягом

корпоративних прав інвестованого підприємства надає інвестору можливість відповідного впливу на фінансово-господарську діяльність об'єкта інвестування та дозволяє йому отримувати вигоди у вигляді першочергового доступу до пріоритетних ресурсів, що належать інвестованому підприємству; використання виробничих потужностей контрольованого підприємства для реалізації виробничих та збутових цілей інвестората ін., що, у цілому, забезпечить підвищення економічної ефективності діяльності інвестора у майбутньому.

Погоджуючись із В. Пантелєєвим [4], який зазначає, що економічні вигоди від використання активів можуть реалізовуватися як у формі їх використання за призначенням, так і ні, слід відзначити, що ринкова природа фінансових інвестицій обумовлює можливість їх нецільового використання, зокрема, для обміну на інші активи, погашення зобов'язань інвестора тощо.

Визначальною умовою визнання фінансових інвестицій як об'єкту бухгалтерського обліку є наявність інвестиційної угоди, якою визначаються кваліфікаційні ознаки інвестиційної операції, а саме: закріплення факту інвестування; вкладення здійснюється інвестором безпосередньо в об'єкт інвестування чи шляхом передачі їх реципієнту для реалізації інвестицій; визначення об'єкту інвестування (група цінних паперів або статутний фонд підприємства); визначення мети інвестування – одержання прибутку від використання інвестиції, що може бути пов'язаний з прибутком інвестованого підприємства, а може бути і не пов'язаний, можлива, також, змішана форма і, як правило, виражається у відсотках; характер відносин учасників інвестиційної операції (довгостроковий чи короткостроковий); ризикові фактори, пов'язані зі зміною ринкової вартості інвестиції в процесі її використання у підприємницькій діяльності [1].

Істотними умовами інвестиційної угоди є предмет (кількість майна інвестора, що вкладається у об'єкт інвестування та юридичні дії інвестора – створення підприємства, придбання корпоративних прав, спільна діяльність тощо); сторони договору – як правило, інвестування передбачає участь інвестора та реципієнта (виключенням є договори про спільну діяльність, де інвесторами виступають обидві сторони); об'єкт інвестування; ціна договору – виражена у грошовому виразі ринкова вартість інвестиції; строк договору; мета договору – отримання прибутку, участь в управлінні, набуття контролю, створення інвестицій внаслідок реалізації інвестиції тощо. Зазначені дані інвестиційного договору становлять інформаційну базу обліковців в процесі визнання та ідентифікації вкладень інвестора у фондові інструменти фінансового ринку.

В момент набуття статусу інвестора за інвестиційним договором він набуває прав володіння фінансовою інвестицією, а також юридичне право отримання грошових коштів та інших вигід економічного характеру за нею. Таким чином, на підставі даних інвестиційного договору є можливість здійснити достовірну оцінку фінансової інвестиції, а набуття інвестором права отримання грошових коштів свідчить про очікувані економічні вигоди від утримання фінансової інвестиції, що відповідає критеріям визнання активів підприємств.

Фінансові інвестиції є невід'ємною складовою активів сучасних підприємств, що вимагає належного обліково-аналітичного забезпечення їх обігу. Існуюча

облікова практика характеризується недостатністю нормативного впорядкування процедури визнання фінансових інвестицій та відсутністю конкретизації підстав їх ідентифікації як активів підприємства, внаслідок чого виникають помилки в процесі їх визнання, оцінки та подальшого бухгалтерського представлення результатів інвестиційних операцій суб'єктів господарювання. За цих умов потребують першочергового вирішення питання удосконалення нормативної та розробки інструктивної бази бухгалтерського відображення фінансових інвестицій приватних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Матюшко, П. Правові особливості договорів інвестиційного характеру [Електронний ресурс] / П.Матюшко. – Видавнича організація «Юстиніан». – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2445> (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства оцінка». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_046 (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 31 «Частки у спільних підприємствах». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_040 (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

4. Пантелеєв, В. Цінуємо те, що маємо [Електронний ресурс] / В. Пантелеєв // Український бухгалтерський тижневик «Дебет-Кредит». — Режим доступу: <http://dtk.com.ua/debet/ukr/2001/27/27pr2.html> (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» [Текст] : офіц. текст : за станом на 09.08.2013 / Мінфін України ; Наказ, Положення від 28.12.2000 № 353. — К. : МФУ, 2014. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99> (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

6. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» [Текст] : офіц. текст : за станом на 27.06.2013 р. / Мінфін України ; Наказ, Положення, Стандарт від 27.06.2013 № 628. — К. : МФУ, 2013. — Доступно також з мережі Інтернет : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13> (дата звернення 04.11.14). — Назва з екрана.

7. Про акціонерні товариства : Закон України : N 514-VI від 17 вересня 2008 року. – Відомості Верховної Ради України ВВР). – 2008. – N 50-51. – ст.384. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення 12.12.14). — Назва з екрана.

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 15.10.2014 року] / Верховна Рада України; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV/ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). —

1999. — N 40. — С.365. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 05.11.14). — Назва з екрана.

9. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України : Постанова Правління Національного банку України : N 358 від 03.10.2005. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1265-05>.

УДК 657

Новодворська Вікторія

к.е.н., доцент

Мандибуря Вікторія

студентка

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця

ПЕРВИННА ОБЛІКОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ – ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Анотація

В статті розглянуто головні сутнісні характеристики первинної облікової інформації, що формується в процесі фінансово-господарської діяльності у сільськогосподарських формуваннях та запропоновано основні напрями оптимізації процесу документування в умовах інституціональної основи запровадження МЗФЗ.

Ключові слова: бухгалтерський облік, документ, документування, первинний облік, облікова інформація.

Головним ресурсом комунікації у сучасному суспільстві є інформація. В умовах сьогодення перед сільськогосподарськими підприємствами досить гостро постають питання щодо удосконалення механізму організації бухгалтерського обліку з метою забезпечення управлінського персоналу достовірною та об'єктивною інформацією про фінансово-економічні показники господарської діяльності. Зазвичай така інформація необхідна для реалізації поточних та перспективних напрямків розвитку сільськогосподарського підприємства, з врахуванням галузевих особливостей та законів ринку.

Питання пов'язані з організацією документообігу на підприємстві завжди є і будуть актуальними, оскільки більша частина роботи бухгалтерів пов'язана з створенням, обробкою, накопиченням та зберіганням документів. Кожна господарська операція в обов'язковому порядку оформлюється первинним документом, на підставі якого факти господарського життя відображаються в регістрах аналітичного та синтетичного обліку та знаходять своє узагальнення у фінансовій звітності. В результаті утворюється багатоетапний документообіг та